

*A rajzásról, a kapcsolt igehirdetésről
szólok, a kutatófúrás éjszakai bűvköréről.
A kézfogással búcsúzókat intem,
hogy ez a hét az utolsó,
amikor az aszalóból kikerülő
gyümölcsök cukor- és savtartalma
támogatja egymást. Tovább árnyalva
a tapasztalat egyéni mivoltát,
a félvad völgylakóként távozom,
akinek az ingázók úgy általában
látnak.*

NAGY BALÁZS PÉTER

Családi fotó

Szétreppenő családom tagjai, mint a
riadt darvak vagy fecskék – a
Dohány és Holló utca tüdőbeteg
madarai tűnő időkből szökve
vissza, mert én kértem őket,

újra hazatértek egy fotóra.

*Üknagyanyám az idő háttérében rá-
olvad a képre, a vaku
magnéziumfénye felbontja törött
elméjében a sűrű neurózist,
ahogy Terikével
nyöszörgőn teázva a regulatio
cigarorum porladozó rendjéről
beszél. Nevetgél, kuncog, az
örültek szoktak így, gyilkos-félelmetesen.
Hát lásd, most sem jobb a
helyzet, és Terike is csak nevet,
csak nevet.*

*A dédapám valahányadik születésnapjára,
ahogy később mondta,
üdülést kapott a felszabadítástól, két-
három évet. Összeszűkült gyomrából
hangtalan hópelybeket okádott a képre,
mert, mint állította, a gyomrát*

*megfeküdt a sok medve- és farkashús.
Rongyosan és szürkén egy Wagner-
lemezért nyúl, hogy halkan
hallgassa, dédanyám köhint mellette, mert a
forradalom alatt kevesebb húst meg-
cigit kapott.*

*Nagyapám vére lassan buggyan elő
szétlőtt jobb combjából, a
Kossuth téren, egy árkád alatt
ápolta egy véletlenül oda-
tévedt üzemorvos, akivel majd
120 év múlva újra találkozik
egy kocsmában. De
a képen ő nem látszik, csupán nagy-
apám torkában a gyűrött daganat,
bohéméletének utolsó nagy kamatja,
mert bár húszas éveit
(az ötvenes években) végig-
baszta, nem lett tőle sem jobb,
sem boldogabb – sőt, két gyerek és rák.*

*A nagyanyám hét évvel volt fiatalabb
s harminccal élte túl.
Elsüllyedt saját magában, a
Holló, majd a Dobány utcai
kalitkában. Állítólag nem sírt,
mikor a férjét holtan látta, nem
sírt, mert kellett menni a
munkába, a munka lett új
szeretője. Nyugdíj mellett is.
Mellettem is. A képen kilóg
szájából a cigaretta vége, a
szűrő.
Mert sokáig azt hittem csak a
parazsat kell enni, meg a hamut.
A hamut. Persze.
Őt is. Betolták a krematórium szűk
szobájába (a kalitkába), és mintha (csak most
látom, ahogy jobban meg-
nézem) a dísztelen-jeltelen, fehér
urnából nem is a Dunába, a többi
vízi- és tűzihullának kavargó, iszapos
otthonába,
hanem a fotóra*

*szórtuk volna a pesti oldalról,
hiszen
olyan kopott szürke –
hamvasan halott.*

*A fia a nagybátyám, hajó kormányos
nélkül, hurrikán az ürességben,
olyan vihar, tomboló,
ami (régen bugyikat nedvesített)
most csak saját magát áztatja el – a
melő előtt, közben és utána is,
amikor hazafelé dülöngélve látszik
hályog szívta szemében az a
töredezett múlt, ahogy
a láthatatlan lélekről beszél nekem (8-9 éves
vagyok) Gárdonyi sírja mellett, az
Orczy-kertben, a puha hóban
gurít le a szmogos dombról, nebezen
rágyújt, még az ejtőernyősöknél tanultam a légióban,
mondja, és fekete kabátja alá rejti ön-
gyújtója felvillanó tüzét, a
kis szobakonyhában részegen szuszog, a
durva fotelben alszik ilyenkor,
egy szikár medve, beszél nagyokat
horkantva az álmában, s a
beleiből áramló büztől, meg a jóindulatú
rákban fertőzött tüdejének pollen-
összevisszaságában hörögi, bőfögi fel a
kommersz konyak ízű, ragadós
slejmet.
Arra nem emlékszik, csak én, amikor
a metrón megláttam, a
húga, anyu leugrott gyorsan, ne is lás-
sam, mondta, és ott hagyott a dermesztő közös
magányban; lopva, mint a részeg,
melléültem és csak azt hallom mindig
visszhangozva, durván, alkohol-
gőzbe írva, ezt a
román kurvát (akkoriban
nagyon szerelmes voltam); basszál
neki össze pár férget, te
szerencsétlen, aztán költözz is ki (igen,
az erdő közepére); mi lesz így belőled,
te szarházi...*

Idegesen remegett körszakálla.

*Az apámat és anyut
(mint én most) 20
évesen kergette
körbe-körbe
acélgömbbe a sors, a
szülői nyomás, hiszen
bátyám is lett volna –
s talán itt él bennem.
De elfújta
őt is a szél messzire, ahogy
apámat a Körúton, talán a
sok – hiszen jóképű volt – kihagyott
pinailat meglegyintette. És
az ultrabangunk – az enyém is volt egy parányit –
komor képeit egy
Down-szindróma palota alapjaiba
temette, hogy ott oligarcha
apaként rendezhesse halála
napjára a sok harc-
művész fenyítőeszközt, melyekkel
mély sebeket vágott emlékezetében.
A képen talán ő ott az az árny,
az a szellemnyi parány, az a koszhoz
hasonló piciny
elővadászképfolt, amely a látható kapcsolat
hymenotonomiáján keresztül pulzál.*

Ő is csak, hogy létezhetek, annyi.

*Anyu volt az utolsó élő, amíg
parttalan kórba nem esett, mert
halódó apja oxigénmaszk-karneváljában
a fények egy percre kialudtak, míg
éterszagú torkából a gyűrött diónyit
kihajtogatták az orvosok,
morzsolták, örölték porrá, otthon melegén
szárították, aztán
egy picit ő is meghalt, de most*

*anyu mosolyog.
És mosolyából halk vajúdással egy csepp
könny kövéren motoszkál, majd szétnyúlik, a
képre vetül, megszilárdulva csillanó
ametiszt üveg.
Mondtam, csinálj úgy, mintha lenne*

hozzá kedved, tömör, sűrű fájdalmát
megtörte egy percre, és
gennyesként fröccsent
arcára a mosoly.

Anyu mosolyog.

Könny mosolyán pendül meg a
fény, ahogy forgatom most, a kép
szórt csillagként görbül, szűzlányok
nyögnek így, még a lomtalanításon
találtam a keretet,
üveg nincsen benne, vagy csak repedt,
nem tudom.

Csillog a Holló utca, a foci-
pálya helyén üzletek vannak, pedig
hányszor verekedtek össze nagybátyámék
ott azért, hogy ki legyen Grosics
vagy Gellér? A
Dobány utcába szmogra vágyódó fény
bullik, itt a karácsony is szelíden
ég, mint a morzsolt koponyákban az ész.
Olyan jól jellemez minket
ez a fotó, ahogy nézem, összerезzenek,
a vakufény foltja
a retinámra perzseli, hogy
lássam mindig: a családom
itt bennem él, és élni fog.
Hogy el nem kerülhető semmi,
ha egyszer ott van
a génjeimben.

És én csak, mert rákkeltő, egy
szál cigi sodrok – majd a
kölykőm is
megtanítom, hogy ne
könyvlapokból tanuljon a sorsokról.
És, ha elég nagy
lesz a bánathoz, a fotót majd meg-
mutatom neki,
hogy ne készüljön semmire,
csak arra, hogy éljen, basszon
és meghaljon.